

Ο «Διπλός κύβος» του Ρίτσαρντ Γουίτλοκ στο Παζάρ Χαμάμ

Μια αιώνια σταγόνα

Ο χρόνος έχει σταματήσει (μήπως έχει διασταλεί;) στο έργο με το οποίο συμμετέχει στην 1η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης ο Ρίτσαρντ Γουίτλοκ.

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΑΡΙΝΟΥ

Το ονόμασε «Διπλός κύβος» και το έσπασε σε ένα χώρο άγνωστο στους πολλούς, παρόλο που βρίσκεται στην καρδιά της πόλης. Το Λουτρό της Αγοράς ή Παζάρ Χαμάμ, κτίριο του 15ου αιώνα, που επί χρόνια στεκόταν λαβωμένο από το χρόνο, μετά την αποκατάστασή του από τους αρχαιολόγους φιλοξενεί την εγκατάσταση του Ρίτσαρντ Γουίτλοκ. Σαφής στην κατασκευή της, με εξίσου σαφώς διατυπωμένη την εικόνα που προσλαμβάνει ο επισκέπτης, όταν την παρατηρεί από τη μικρή πόρτα του Λουτρού.

Ο καλλιτέχνης έστρωσε στο δάπεδο του κτιρίου μια μεταλλική επιφάνεια που αντανακλά το θόλο του χαμάμ. Η μάνη αλλοίωση ένας κυματισμός που τη διαπερνά, ίσως από μια σταγόνα νερού που δημιούργησε η υγρασία του χώρου ή από τη δύναμη του φωτός που εισβάλλει από το άνοιγμα της σροφής.

«Ο αντικατοπτριζόμενος θόλος προδίδεται από τη σιωπηλή κύμανση της επιφάνειάς του που η πτώση μιας σταγόνας προκάλεσε και θα μπορούσε, κατά τον Ηράκλειτο, να ρέει αενάως. Πλην όμως συλλαμβάνεται από τον καλλιτέχνη, ακινητοποιείται και αποτυπώνεται. Εν τω μεταξύ, ο πάντοτε υπερκείμενος θόλος συνεχίζει να κινείται εν μέσω υδρατμών και εναλλα-

γών του εισερχόμενου στην αίθουσα φωτός», γράφει για το έργο ο Χαράλομπος Μπακιρτζής.

«Έτσι πρέπει να ήταν το χαμάμ»

Και ο Ρίτσαρντ Γουίτλοκ συμπληρώνει μιλώντας στη "Μ": «Το έργο θα μπορούσε, οίγουρα, να στηθεί και σε άλλο χώρο, αλλά εδώ, κάτω από το άνοιγμα του θόλου, είναι σαν ο κυματισμός να έχει δημιουργηθεί από κάτι που έπεσε από ψηλά, σαν να έχει επηρεάσει την επιφάνεια κατά κάποιο τρόπο ακόμη και το φως».

Ο καλλιτέχνης κουβεντιάζει για το έργο, και όχι μόνο, με τους παλλούς περαστικούς που μπαίνουν στο Λουτρό και κοπούν με περιέργεια τον χώρο. «Κάποιος μου έλεγε ότι έτσι πρέπει να ήταν το χαμάμ, ότι είναι σαν να ανακαλύπτει κάποιο πράγμα που προϋπήρχε», θυμάται ο καλλιτέχνης, ο οποίος δεν προσπάθησε να καλύψει, αλλά εκμεταλλεύθηκε τις ανωμαλίες στο έδαφος του κτιρίου.

«Τις κράτπασα, μοιάζουν με μία ρωγμή, σαν να έχει αποκαλυφθεί μόλις τώρα το έργο», λέει παρατηρώντας το. Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Ρίτσαρντ Γουίτλοκ κάνει εικαστικές παρεμβάσεις σε χώρους έξω από τα τείχη μιας γκαλερί ή ενός μουσείου. Όπως λέει, τον ενδιαφέρει η οξεία του έργου με το γύρω χώρο, αφού τον αλλάζει και ίσως βοηθά να τον δούμε διαφορετικά, να δούμε και την ιστορία του, όπως συνέβη και με το Λουτρό της Αγοράς και τη σταγόνα που έχει ακινητοποιηθεί στο χώρο και το χρόνο.

Ο αντικατοπτριζόμενος θόλος προδίδεται από τη σιωπηλή κύμανση που προκάλεσε μια σταγόνα.